

“ความสำคัญของภาษาไทยในรายการโทรทัศน์”

ปาฐกถาพิเศษ โดย

ฯพณฯ พลเอก เปรม ติณสูลานนท์

องคมนตรีและรัฐบุรุษ

บุญนิธิรัฐบุรุษ พลเอก เปรม ติณสูลานนท์

“ซื่อสัตย์ สุจริต เสียสละ และจงรักภักดี”

มูลนิธิรัฐบุรุษ พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ ชื่อสัตย์ สุจริต เสียสละ และจงรักภักดี

วัตถุประสงค์ของมูลนิธิฯ

๑. ส่งเสริมความซื่อสัตย์ สุจริต เสียสละ และจงรักภักดี ของคนในชาติ
๒. ส่งเสริมและปลูกฝังค่านิยมอันดีงามตามแบบฉบับวัฒนธรรมไทย
๓. สนับสนุนและส่งเสริมเผยแพร่วัฒนธรรมไทยไปสู่ประชาชนให้กว้างขวางยิ่งขึ้น
๔. สนับสนุนและส่งเสริมให้มีการปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมโดยเคร่งครัด
๕. ส่งเสริมและสนับสนุนหน่วยงานของราชการและเอกชนที่มีวัตถุประสงค์คล้ายคลึงกัน
๖. ร่วมมือกับองค์การการกุศลอื่นๆ เพื่อสาธารณประโยชน์
๗. ไม่ดำเนินการเกี่ยวข้องกับการเมืองแต่ประการใด

ปาฐกถาพิเศษ เรื่อง “ความสำคัญของภาษาไทยในรายการโทรทัศน์”

มูลนิธิรัฐบุรุษ พลเอก เปรม ติณสูลานนท์

ปาฐกถาพิเศษ เรื่อง
“ความสำคัญของภาษาไทยในรายการโทรทัศน์” *
โดย ฯพณฯ พลเอก เปรม ติณสูลานนท์

ผมขอขอบคุณ เลขาธิการคณะกรรมการสภาวิจัยแห่งชาติ ที่กรุณาเชิญผมมาพูดในวันนี้ ผมรู้สึกเป็นเกียรติอย่างยิ่งที่ได้รับเชิญ และมีความเต็มใจที่จะมาพูด เพราะว่าผมรักและหวงแหนภาษาไทยมาก ผมมั่นใจว่าคนไทยทุกคนมีความรู้สึกเช่นเดียวกับผม คือ รักและหวงแหนภาษาไทย มีความปรารถนาอย่างเดียวกันคือ ต้องการให้คนไทยทุกคนพูดและใช้ภาษาไทยที่ถูกต้องเพื่อที่จะดำรงไว้ ซึ่งภาษาอันยิ่งใหญ่ของเรา ให้เป็นภาษาที่อยู่คู่กับคนไทยด้วยความสง่า องอาจ และภาคภูมิใจตลอดไป

หัวข้อที่เลขาธิการคณะกรรมการสภาวิจัยแห่งชาติ ได้กรุณากำหนดให้ผมพูดนั้น จำกัดอยู่เฉพาะในเรื่องของภาษาไทยในรายการโทรทัศน์ ที่จริงแล้วถ้าเราจะพูดกันให้กว้างขวางออกไปอีกสักหน่อยก็น่าจะเป็นประโยชน์ เช่น นอกจากพูดถึงเรื่องภาษาไทยในรายการโทรทัศน์แล้ว อาจจะพูดกว้างออกไปถึงภาษาไทยในรายการวิทยุ และภาษาไทยในสื่อมวลชน หนังสือพิมพ์ เป็นต้น เพราะทั้งสามสื่อนี้มีความสำคัญและมีอิทธิพลโดยตรงต่อคนไทย ต่อภาษาไทยอย่างมากมายมหาศาล

ท่านผู้มีเกียรติครับ ภาษาไทยก็คือส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมไทย วัฒนธรรมไทยของเราเป็นวัฒนธรรมที่มีลักษณะโดดเด่นพิเศษและเป็นเอกลักษณ์ของชาติ เป็นสมบัติอันล้ำค่าของชาติเรา ที่ดำรงสืบเนื่องกันมาเป็นเวลาเกือบพันปีแล้ว

ท่านผู้ฟังคงจะทราบว่า มีหลายประเทศที่เกิดใหม่ไม่มีวัฒนธรรมของตนเอง และพยายามสร้างวัฒนธรรมของตนเองขึ้นมา ยกตัวอย่าง เช่น ประเทศสหรัฐอเมริกา อาจกล่าวได้ว่าไม่มีสิ่งใดเป็นวัฒนธรรมเก่าแก่เลย เพราะเป็นประเทศเพิ่งเกิดขึ้น ๒๐๐ ปีเศษเท่านั้นเอง ประเทศสหรัฐอเมริกา กำลังพยายามไขว่คว้าหาและสร้างวัฒนธรรมในทุก ๆ ด้าน ไม่ว่าจะ

* แสดงที่ สถาบันไทยศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ๒๗ เมษายน ๒๕๓๘

ในด้านภาษา ขนบธรรมเนียมประเพณี การละเล่น เพื่อจะบ่งบอกว่า สิ่งเหล่านั้นคือ วัฒนธรรมของประเทศสหรัฐอเมริกา คนอเมริกันในสมัยปัจจุบันจะกล่าวว่า เขาพูดและเขียนภาษาอเมริกันไม่ใช่ภาษาอังกฤษ การสะกดคำต่าง ๆ หลาย ๆ คำและการออกเสียงก็ไม่เหมือนกับภาษาอังกฤษแล้ว คนไทยเราโชคดีที่คนหลายประเทศมากในเรื่องภาษา เพราะเรามีภาษาของเราเรามามากกว่า ๗๐๐ ปีแล้ว และเป็นภาษาที่ไพเราะมาก ขอย้อนกลับมาดูเรื่องภาษาไทยของเราที่ใช้ในสื่อมวลชนแขนงต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น โทรทัศน์ วิทยุ หรือหนังสือพิมพ์ ลองคิดดูว่า มีความสำคัญต่อภาษาไทยของเราไม่น้อยเพียงใด ความสำคัญของภาษาของเราขึ้นอยู่กับหน้าที่เราจะรักษา ทั้งการพูด การอ่าน และการเขียนให้ถูกต้อง ตามหลักไวยากรณ์ ตามที่ทางราชการกำหนดหรือตามที่เคยศึกษากันในสถาบันต่าง ๆ ความสำคัญของภาษาไทยขึ้นอยู่กับการพัฒนาให้มีความหลากหลาย และมีความไพเราะมากขึ้น

มีเรื่องหนึ่งจะเรียกว่า การพัฒนาภาษาไทยเห็นจะไม่ได้ คือ เรื่องการใช้คำย่อในหนังสือพิมพ์และในจอโทรทัศน์ ผมเห็นการใช้คำย่อแล้วค่อนข้างมึนงง คำย่อที่หนังสือพิมพ์ใช้ บางทีผู้อ่านอาจจะเข้าใจไม่ตรงตามความต้องการของผู้กำหนดคำย่อนั้น หนังสือพิมพ์ฉบับหนึ่งเขียนว่า “เจ้าหน้าที่ระดมการปราบ นมด” “นมด” ในที่นี้ผู้เขียนประสงค์จะให้อ่านว่า “น้ำมันเถื่อน” ซึ่งเป็นเรื่องค่อนข้างจะยุ่งยากมากทีเดียวในการทำความเข้าใจ อันที่จริงคำย่อในภาษาไทยหรือภาษาใดก็ตาม ทางราชการหรือหน่วยงานจะต้องกำหนดขึ้นใช้ และประชาสัมพันธ์ให้เป็นที่แพร่หลาย ทางราชการของเราโดยเฉพาะทางราชการทหาร ได้กำหนดคำย่อไว้อย่างชัดเจน เรียกว่า คำย่อที่ใช้ในราชการทหารและออกเป็นกฎข้อบังคับ ให้หน่วยราชการต่าง ๆ ทุกหน่วยใช้คำย่อที่เหมือนกัน และเผยแพร่ให้ได้ทราบและใช้โดยทั่วถึงกันและทำนองเดียวกัน อันเป็นเรื่องที่ดีและรัดกุมมาก แต่คำย่อในหนังสือพิมพ์และในจอโทรทัศน์รู้สึกว่าจะคิดกันเอง และใช้กันเองตามความสะดวกของตนเองทำให้ค่อนข้างจะเกิดความไขว่เขวและสับสนไม่มีระบบและระเบียบ

ต่อไปผมจะกล่าวถึงเรื่องที่เลขาธิการคณะกรรมการสภาวิจัยแห่งชาติ ได้กำหนดให้มาพูด คือ เรื่องความสำคัญของภาษาไทยในรายการโทรทัศน์ โทรทัศน์เป็นสื่อมวลชนที่เข้าถึงประชาชนได้มากที่สุด รวดเร็วที่สุดและกว้างขวางที่สุด รายการโทรทัศน์ของเราเป็นที่แพร่หลายมาก ไม่เฉพาะในประเทศของเราเท่านั้น แม้แต่ต่างประเทศโดยเฉพาะประเทศใกล้เคียงก็ได้มีโอกาสชมรายการโทรทัศน์ของบ้านเรา อย่างเช่นในประเทศฟิลิปปินส์ เอกอัครราชทูตไทย

ณ กรุงเทพมหานคร เล่าให้ผมฟังว่าประเทศฟิลิปปินส์ สามารถรับรายการจากสถานีโทรทัศน์ของบ้านเราได้และไม่แต่คนไทยในฟิลิปปินส์เท่านั้นที่ชมรายการ คนฟิลิปปินส์เองก็ติดตามรายการต่างๆ ด้วย และรายการที่ชาวฟิลิปปินส์ให้ความสนใจเป็นพิเศษคือ รายการข่าวในพระราชสำนัก การที่เขาให้ความสนใจดูรายการข่าวในพระราชสำนัก ก็เพราะเขาเห็นว่าเป็นรายการที่เป็นประโยชน์ และเป็นรายการที่ทำให้เขารู้ว่า ทำไมคนไทยจึงเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์มาก ทำไมประเทศไทยถึงอยู่อย่างสงบเรียบร้อยโดยพระบารมีของพระมหากษัตริย์

สำหรับในประเทศของเราในปัจจุบัน การดูโทรทัศน์นับเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งของการใช้ชีวิตประจำวันของคนส่วนใหญ่ในประเทศ ผู้ที่ทำงานอยู่กับบ้าน วันหนึ่งๆ สามารถดูโทรทัศน์ได้หลายชั่วโมง ส่วนนักเรียนและผู้ที่ต้องออกไปทำงานนอกบ้าน ก็มักใช้เวลาว่างดูโทรทัศน์ในช่วงหลังเวลาเรียนและหลังเวลาทำงานไปจนกระทั่งได้เวลาเข้านอน จากการสำรวจของบริษัท ดีมาร์ มีเดีย อินเด็กซ์ (Deemar Media Index) ในปีพุทธศักราช ๒๕๓๔ ได้ตัวเลขผู้ชมโทรทัศน์ ตั้งแต่เวลา ๑๙.๓๐ นาฬิกาเป็นต้นไปจนจบรายการหลังเที่ยงคืน มีจำนวนประมาณ ๓๖ ล้านคน และช่วงที่มีผู้ชมมากที่สุดคือ เวลา ๒๑.๐๐-๒๒.๐๐ นาฬิกา มีผู้ชมรายการโทรทัศน์มากถึงประมาณ ๒๒ ล้านคน กล่าวคือคนส่วนใหญ่ในปัจจุบันใช้เวลาว่างชมรายการโทรทัศน์กันมาก ผู้ที่อยู่ในวัยทำงานอยู่กับบ้านและเด็กที่ยังไม่ได้ไปโรงเรียน อาจใช้เวลาดูโทรทัศน์มากเป็นที่สองรองจากการนอน การดูโทรทัศน์จึงนับเป็นกิจกรรมหลักอย่างหนึ่งในชีวิตของคนสมัยปัจจุบัน

รายการโทรทัศน์ที่ออกอากาศจากภายในประเทศเกือบทั้งหมดใช้ภาษาไทยเป็นสื่อกลาง ผู้ชมโทรทัศน์จึงได้ยินได้ฟังภาษาไทยผ่านรายการโทรทัศน์สถานีต่างๆ วันละหลายชั่วโมง และคนจำนวนมากได้ยินภาษาไทยที่ใช้ผ่านรายการโทรทัศน์มากกว่าได้ยินภาษาไทยจากผู้คนรอบตัวเสียอีก และภาษาไทยที่ได้ยินได้ฟังจากรายการโทรทัศน์นั้น ก็มีความหลากหลาย ทั้งแบบของการใช้ภาษาเสนอเรื่อง เช่น บรรยาย เล่าเรื่อง สนทนาโต้ตอบ สัมภาษณ์ วิธีใช้ภาษามีทั้งที่ถูกต้องตามหลักการใช้ภาษาและที่ผิดเพี้ยน เช่น การใช้ภาษาสละสลวยไพเราะประทับใจชวนติดตาม หรือใช้ภาษากวนใช้ภาษาผิดไวยากรณ์ ทำให้เข้าใจความหมายที่ต้องการสื่อถึงผู้ชมผิดไป รายการโทรทัศน์รายการหนึ่ง มีการสัมภาษณ์เกี่ยวกับการควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า ตอนหนึ่งผู้ตอบกล่าวว่า "ยอมรับว่า ขณะนี้มีสุนัขสูงถึง ๘๐๐ ตัว จะเร่งจัดการฉีดวัคซีน" คำว่า "สูง" ในที่นี้ ผู้พูดประสงค์จะสื่อเกี่ยวกับจำนวนมากน้อย มีใช้ส่วนสัดของร่างกายสุนัข ดังนั้นเมื่อใช้คำว่า สุนัข

สูงถึง ๘๐๐ ตัว จึงอาจจะทำให้ผู้ฟังผู้ชมเข้าใจผิด คิดว่าหมายถึงสุนัขที่มีร่างกายสูง ไม่ใช่สุนัขจำนวนมาก

ดังได้กล่าวแล้วว่า โทรทัศน์เป็นสื่อที่กว้างขวางที่สุดในขบวนการสื่อสาร เมื่อมีความกว้างขวางที่สุดก็ต้องมีอิทธิพล มีความสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องกับผู้ชมรายการเหล่านั้น และผู้ชมรายการจะมีหลายระดับ ทุกเพศทุกวัย ทุกกลุ่มอาชีพ ทุกระดับการศึกษา ฉะนั้นผู้ชมรายการจะเลือกชมรายการที่ตนเห็นว่าให้ความสนุกและน่าสนใจเมื่อมีคนชมเป็นจำนวนมากและรายการต่างๆ มีมาก เพราะฉะนั้นจึงเป็นที่แน่นอนว่า คนดูรายการต่างๆ จะมีความรู้สึกตอบสนองต่อรายการที่ตนชมแตกต่างกันออกไป กลุ่มคนที่มีอาชีพหนึ่งก็มีความรู้สึกอย่างหนึ่ง คนอีกอาชีพหนึ่งก็มีความรู้สึกอีกอย่างหนึ่ง เชื่อหรือไม่เชื่อ เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยต่างๆ เหล่านี้ ย่อมเกิดขึ้นต่อผู้ชมรายการนั่นเอง เพราะฉะนั้นภาษาไทยที่ใช้ในรายการโทรทัศน์ เพื่อสื่อความรู้ความเข้าใจจึงเป็นเรื่องสำคัญมาก ผู้ผลิตรายการจะต้องมีความสำนึก และรับผิดชอบต่อการสื่อความหมาย โดยการใช้ภาษาไทยที่ถูกต้องเข้าใจง่าย และเหมาะสม นอกจากนั้นผู้จัดรายการ ผู้พูด หรือที่เรียกว่าพิธีกรหรือโฆษกอะไรก็ตาม มีหลายระดับ หลายอาชีพ บางคนมีอาชีพประจำอยู่แล้ว การจัดรายการโทรทัศน์เป็นอาชีพรอง บางคนเป็นนักพูดนักแสดงโทรทัศน์อาชีพ ดังนั้นความหลากหลายจึงมีมากมายทั้งผู้ชมและผู้พูด สิ่งเหล่านี้เป็นเรื่องที่น่าสนใจมาก ขอยกตัวอย่างผู้จัดรายการหรือพิธีกรในรายการที่มีความแตกต่างกัน สุภาพสตรีก็มี สุภาพบุรุษก็มี อยู่ในวัยหนุ่มสาวก็มี อยู่ในวัยผู้ใหญ่อายุเลย ๔๐ ปีไปแล้วก็มี ดังนั้นภาษาไทยที่พูดย่อมแตกต่างกัน สำเนียงที่พูดก็แตกต่างกันไป ความผิดถูกของการใช้และการอ่านภาษาไทย ก็มีให้เห็นแทบทุกช่องทุกรายการ นอกจากนั้นผู้พูดรายการทางโทรทัศน์ ยังมีการพูดภาษาอังกฤษปนกับภาษาไทย บางรายการก็พูดดี บางรายการก็พูดได้ไม่ดี ทำให้การสื่อความหมายไม่ครบถ้วนเข้าใจคลาดเคลื่อน อันนี้ก็เป็นเรื่องหนึ่งที่เราได้พบได้เห็น นอกจากนั้นยังมีที่เรียกว่าภาษากร่อน หมายความว่าพูดสั้นกว่าที่ควรจะเป็น อย่างเช่น ควรจะพูดว่า “ในห้องนี้มีคนอยู่ ๒๐ คนเท่านั้นเอง” ก็พูดสั้น ๆ ว่า “ในห้องนี้มีคนอยู่ ๒๐ คนเอง” บางคนก็พูดคำตลาด ซึ่งเป็นคำตลาดที่ฟังแล้วค่อนข้างจะไม่สุภาพ เช่น แทนที่จะพูดว่า “คนเอาเงินไป” ก็พูดว่า “คนงาบเงินไป” หรือว่า “ตำรวจติดตามผู้ร้าย” ก็พูดว่า “ตำรวจไล่กั๊กติดตามผู้ร้าย”

รายการโทรทัศน์ต่างๆ ไม่ว่าจะรายการข่าว สารคดี การศึกษา รายการบันเทิง ตลอดจนรายการโฆษณาแต่ละประเภทล้วนมีรายการทั้งที่คนไทยผลิตเองทั้งหมด รายการที่คนไทยผลิต

โดยเลียนแบบจากรายการโทรทัศน์ต่างประเทศ และรายการที่ผลิตจากต่างประเทศ ภาษาไทยที่ใช้ในรายการเหล่านี้ มีความหลากหลายแตกต่างกันออกไป มีทั้งภาษาไทยที่เป็นไทยล้วน เป็นภาษาไทยปนภาษาอังกฤษ และภาษาไทยแปล จะเห็นได้ว่าการตั้งชื่อรายการโทรทัศน์ก็สะท้อนการใช้ภาษาไทยในลักษณะนี้ กล่าวคือ มีรายการที่มีชื่อเป็นภาษาไทยล้วนและมีรายการที่มีชื่อเป็นภาษาไทยปนอังกฤษยิ่งกว่านั้นยังมีรายการที่มีชื่อเป็นภาษาอังกฤษล้วน ๆ เช่น ท็อปสตาร์พาเหรด ทินส์ทอล์ค มิวสิคเบรก ซอปแชนท์ เป็นต้น คำเหล่านี้ไม่สามารถสื่อให้ผู้ชมส่วนใหญ่เข้าใจได้ และค่อนข้างจะไม่สมควร

ไม่เพียงแต่ตั้งชื่อรายการเป็นภาษาต่างคำที่ไม่สามารถสื่อความเข้าใจ ไปสู่ประชาชนหรือผู้ชมโทรทัศน์ส่วนใหญ่ได้ชัดเจนเท่านั้น ผู้ที่รับเชิญมาร่วมรายการ มีหน้าที่ที่จะต้องถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจ ที่เป็นประโยชน์แก่ประชาชนให้กว้างขวางที่สุด บางคนยังใช้ภาษาอังกฤษปนภาษาไทยทำให้ไม่สามารถสื่อได้ครบถ้วน ข้าราชการระดับสูงผู้หนึ่งมาออกรายการเสนอข่าวสารเกี่ยวกับการที่จะดำเนินการช่วยเหลือแก้ปัญหาของเกษตรกรที่ส่งผลไม้ออกไปจำหน่ายต่างประเทศ มีให้การขนส่งล่าช้า ท่านผู้นั้นกล่าวว่า "รัฐบาลได้เตรียมการช่วยเหลือเกษตรกรให้ส่งผลไม้ออกได้รวดเร็วโดยได้ประสานงานกับบริษัทการบินไทยให้เพิ่มเที่ยวบินที่จะขนส่งและกำหนด rate ให้อย่างเหมาะสม"

เมื่อฟังคำภาษาต่างประเทศที่แทรกเข้ามาคือ rate อย่างว่าแต่เกษตรกรที่ฟังแล้วจะไม่เข้าใจว่า รัฐบาลจัดการอะไรเพื่อเกษตรกร แม้ผู้ชมที่มีการศึกษารู้ความหมายของคำว่า "rate" แต่เมื่อเป็นภาษาเฉพาะเรื่อง ก็อาจไม่เข้าใจว่า คำดังกล่าว หมายถึงอัตราค่าขนส่งที่ลดให้เป็นพิเศษสำหรับการส่งผลไม้ออกไปจำหน่ายต่างประเทศ เพราะฉะนั้น วัตถุประสงค์ที่จะช่วยเกษตรกรให้มั่นใจในกิจการของตนก็ย่อมไม่บรรลุเป้าหมาย ยังผลเสียหายให้แก่การเสนอข่าวสารข้อมูล

ท่านผู้มีเกียรติครับ เมื่อเราพูดมาถึงจุดนี้ เราก็พอจะมองเห็นกันแล้วว่า ความสำคัญของภาษาไทยในโทรทัศน์นั้นมียังอย่างไรบ้าง จะกล่าวให้ลึกกลงไปคงพูดว่า ความสำคัญของภาษาไทยในรายการโทรทัศน์นั้นมีมากมายหลายประเด็นด้วยกัน และเป็นความสำคัญที่จำเป็นต้องพูดเกี่ยวกับภาษาไทย ในรายการโทรทัศน์ ที่จะต้องให้ความสนใจอย่างที่ผมได้เรียนมาแล้วว่า ผู้ฟังรายการโทรทัศน์มีจำนวนนับสิบสิบล้านคน และมีหลายระดับ มีทั้งในประเทศและต่างประเทศ ฉะนั้นความสำคัญของภาษาไทยในรายการโทรทัศน์ อาจจะแยกประเด็นให้เด่นชัดได้ว่า

๑) ภาษาไทยในรายการโทรทัศน์ เป็นผลต่อความมั่นคงของชาติโดยตรง ทั้งในด้านการเมือง การเศรษฐกิจ สังคม และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ กล่าวคือ การใช้ข้อมูลข่าวสาร

ทางโทรทัศน์ เป็นสื่อที่ถ่ายทอดไปสู่ประชาชนทั้งในและระหว่างประเทศ ฉะนั้น หากการให้ข้อมูลข่าวสารเหล่านั้นไม่ชัดเจน เนื่องมาจากการใช้ภาษาไทยไม่เหมาะสม จะทำให้เกิดการเข้าใจผิด หลงผิดตีความผิด และอาจเป็นผลทำให้นำไปสู่ปัญหาต่างๆ ที่ไม่ควรจะเกิดให้เกิดขึ้นได้ เช่น การใช้ภาษาไทยไม่เหมาะสม เกี่ยวกับการเมืองระหว่างประเทศในบางกรณี อาจทำให้เกิดความไม่เข้าใจกันมีผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศได้

๒) ภาษาไทยในรายการโทรทัศน์เป็นสื่อการศึกษาที่มีประโยชน์อย่างยิ่งตลอดชีวิตของคนโดยเฉพาะการศึกษานอกระบบ เป็นครูของครูที่สอนภาษาไทยในสถาบันต่างๆ ได้เรียนรู้ถึงความรู้และความไม่รู้ของการจัดรายการ ได้เรียนรู้ข้อดีข้อเสียของการใช้ภาษาไทย ทั้งการอ่านและการเขียนว่าควรจะเอาเป็นแบบอย่างหรือไม่ควรอย่างไรควรจะแนะนำข้อบกพร่องอย่างไร นอกจากนั้นยังเอื้อประโยชน์แก่ประชาชนทุกสาขา อาชีพ ทุกเพศ ทุกวัย ทั้งในการประกอบอาชีพ การประพฤติปฏิบัติตน ในสังคมอย่างเป็นประโยชน์อย่างไร การรักษาสุขภาพอนามัย เป็นต้น ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับศักยภาพของรายการนั้นๆ

๓) ภาษาไทยในรายการโทรทัศน์เป็นเครื่องบ่งบอกถึง เอกลักษณ์ของวัฒนธรรมไทยด้านภาษาอันเป็นภาษาประจำชาติของเรา แสดงความเป็นอิสระทางภาษา แสดงภูมิปัญญาของเรา ภาษาไทยเป็นมาตรการสำคัญยิ่งมาตรการหนึ่งในการดำรงวัฒนธรรม อันเป็นสมบัติของคนไทย ที่บรรพบุรุษของเราได้สั่งสมและสืบสานกันมา จึงชอบที่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับรายการโทรทัศน์จะสำเหนียกในเรื่องนี้ ในทางตรงข้าม หากภาษาไทยในรายการโทรทัศน์ยังคงสภาพเป็นอย่างไรในปัจจุบันนี้ กล่าวคือผู้ผลิตยังไม่เห็นความสำคัญและยังไม่ให้ความสนใจมากขึ้น ยังพูดและใช้ภาษาไทยไม่ถูกต้อง ยังมีการใช้ภาษาต่างประเทศที่ไม่จำเป็นปนกับภาษาไทยอยู่ ก็เป็นเรื่องที่น่าเป็นห่วงมาก โดยเฉพาะผลกระทบต่อเด็กและเยาวชน รายการโทรทัศน์อาจทำให้ภาษาไทยเพี้ยนแปรไป หรืออาจจะรุนแรงถึงขนาดทำลายวัฒนธรรมไทยของเราก็ได้

จึงเป็นความจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับภาษาไทยในรายการโทรทัศน์ ต้องตระหนักสำนึกอยู่ตลอดเวลาว่า จะต้องดำรงความเป็นภาษาไทยที่ดี ถูกต้องและเหมาะสม เช่น จัดให้มีการฝึกอบรมผู้ที่เกี่ยวข้องให้พูดให้ใช้ภาษาไทยที่ชัดเจนถูกต้องเป็นไปตามหลักของภาษาไทย และพจนานุกรม จัดให้มีการตรวจบทความ ข้อเขียน ฯลฯ ก่อนการออกอากาศ จัดให้มีการศึกษาวิจัย และประเมินผลของภาษาไทยในรายการโทรทัศน์โดยต่อเนื่อง เพื่อประโยชน์ในการดำรงรักษาภาษาไทยตลอดเวลา

ท่านผู้มีเกียรติครับ ภาษาไทยคือวัฒนธรรมอันยิ่งใหญ่ของเรา เป็นส่วนหนึ่งของชีวิตเราเป็นสมบัติอันล้ำค่าของชาติเราคนไทยต้องภูมิใจในการพูดการเขียนการดำรงรักษาภาษาไทย ต้องรักและหวงแหน ต้องถือเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ต้องช่วยกันปกป้องคุ้มครอง ต้องทนุถนอมด้วยความห่วงใย รายการโทรทัศน์โชคดีที่มีโอกาสทำหน้าที่เหล่านี้ จึงขอตั้งความหวังไว้ว่า ผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องจะปฏิบัติด้วยความภูมิใจเพื่อตอบแทนบุญคุณของแผ่นดินที่เราอาศัยเกิดมาด้วยความสำนึกและเต็มใจยิ่ง

ขอขอบคุณเลขาธิการคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติอีกครั้งหนึ่ง
หวังว่า การพูดของผมจะเป็นประโยชน์บ้าง
ขอบคุณและสวัสดิ์

“เกิดมาต้องตอบแทนบุญคุณต่อแผ่นดิน”

พ.อ. น. สุชาติ สวัสดิ์
[Signature]

ฯพณฯ พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ องคมนตรีในการแสดงปาฐกถาพิเศษ “ความสำคัญของภาษาไทย
ในรายการโทรทัศน์” กับเลขาธิการสภาวิจัยแห่งชาติ ดร.อภิรัตน์ อรุณินท์ และ ดร.วิทย์ วิศทเวทย์
ประธานสาขาปรัชญา คุณหญิงกุลทรัพย์ เกศแมนกิจ นักวิจัย ฝ่ายสื่อมวลชน กับ ศ.น.พ. ประสพ รัตนการ
ประธานกรรมการอำนวยการ มูลนิธิรัฐบุรุษ

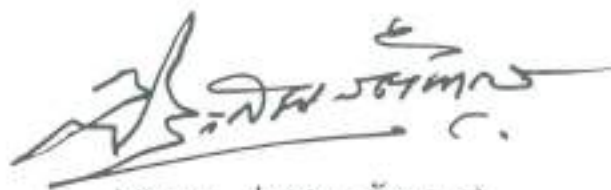

8 มิถุนายน 2538 ณ ห้องรับรองชั้น 29 อาคารกรุงเทพฯ จำกัด (มหาชน) สำนักงานใหญ่
ฯพณฯ พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ องคมนตรี และรัฐบุรุษ ประธานกิตติมศักดิ์
มูลนิธิรัฐบุรุษฯ เป็นประธานในพิธีมอบรางวัลแก่ผู้ชนะการประกวดภาพเขียนส่งเสริม
ความเสียสละระดับชั้นประถมศึกษา ครั้งที่ 1 ประจำปี 2537 ซึ่งมูลนิธิรัฐบุรุษฯ จัด
ประกวดขึ้นเพื่อเผยแพร่ไปทั่วประเทศ

“ภาษามีคุณค่าต่อชีวิต”

เมื่อวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๓๘ ฯพณฯ พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ องคมนตรีและรัฐบุรุษ ประธานกิตติมศักดิ์ มูลนิธิรัฐบุรุษฯ ได้แสดงปาฐกถาพิเศษเรื่อง “ความสำคัญของภาษาไทยในรายการโทรทัศน์” ในโอกาสที่มีการประชุมของสาขาปรัชญาสภากวีจ้ยแห่งชาติ ณ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้มีผู้สนใจเข้าร่วมประชุม ทั้งฝ่ายนักกวีจ้ย นักภาษาศาสตร์ สื่อมวลชน โดยเฉพาะฝ่ายโทรทัศน์ ทั้งเจ้าหน้าที่และผู้จัดรายการตลอดจนนักแสดง ย่อมยังให้เกิดการพินิจกำลังในการยับยั้งภาษาวิปริต เพื่อให้ถูกทิศทาง โดยเฉพาะในหมู่เยาวชน ซึ่งสนใจในรายการโทรทัศน์ต่างๆ อยู่อย่างกว้างขวาง จริงอยู่ในบางรายการ เช่น ละคร ย่อมเป็นไปตามบทบาทอันอาจจะต้องใช้ภาษาที่สมกับบทบาทตัวละครนั้นๆ แต่ไม่ว่าประเทศใด สังคมใด ย่อมห่วงใยในวัฒนธรรมและชนบประเพณีที่ดี เพื่อรักษาความเป็นชาติของคนอันรวมถึงชาติสกุล ดังที่เรา มีคำว่า “คุณวุฒิ-ชาติวุฒิ-วัยวุฒิ” จึงได้มีการพัฒนารักษาไว้ ซึ่งศีลธรรม และจริยธรรม มีวัฒนธรรมอันดีงาม ด้วยการใชภาษาที่น่าจะสร้างสรรค์ มากกว่าคำว่า “ดิบตแตก” ซึ่งจะลามไปถึงหน้าแตก ปากแตก ใจแตก ครอบครัแตก สังคมแตก แรกความสามัคคี อันมีแต่ความแตก ร้าว นั้นประการหนึ่ง

อีกประการหนึ่ง ในการพัฒนาคนนั้น คนจะสื่อกันได้ด้วยภาษา จึงย่อมต้องพัฒนาภาษาและรักษาไว้ ในความที่ว่า “คนเป็นคน” คือคนต้องมีศีลธรรม มีจริยธรรม มีความรับผิดชอบ และมีธรรมอยู่ในใจ จึงได้มีคำกล่าวที่ว่า “สำเนียงบอกภาษา กิริยาบอกสกุล” เหล่านี้มาจากคติธรรมอันดีงามด้วยความห่วงใยของผู้ใหญ่ในอดีตซึ่งก็เช่นเดียวกับความห่วงใยของมูลนิธิรัฐบุรุษฯ พร้อมทั้งนี้ ขออนุโมทนาที่บรรดานักกวีจ้ยและผู้ที่เกี่ยวข้องในวงการโทรทัศน์หรือวิทยุ รวมทั้งสื่อทั้งหลายได้ตระหนักความจริงในข้อนี้ โดยขอให้ “คิดให้ดี-พูดให้ดี-ทำให้ดี” ย่อมจะมีความสุขใจโดยทั่วกัน

(ศจ.น.พ. ประสพ รัตนากร)
ประธานกรรมการอำนวยการฯ

ฝ่ายประสานงานมูลนิธิรัฐบุรุษฯ
ศาลาพำนัก ๒๖๘ พระราม ๖ พญาไท กท. ๑๐๔๐๐
วันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๓๘

อคตาทิ กิร ทุทฺโธ
ได้ยินว่าตนแล ฝึกได้ยาก

“การฝึกอันยากนั้น	ฝึกฝน ตนนา
สอนพรา้แนะนำคน	อื่นได้
บุคคลไม่เห็นคน	ทำผิด เลยนอ
เมื่อไม่เห็นผิดไซ้	ก็เว้นฝึกปรือ”

อคตา สุทฺโธ ปุริสสุสฺสโชติ
คนที่ฝึกดีแล้ว เป็นแสงสว่างบุรุษ

“จงฝึกตนมณีสพร้อม	กายา
ให้ทำทีวาจา	เรียบร้อย
บุคคลฝึกกิริยา	แลจิต
เรื่องรุ่งจกไม่ค่อย	คำล้ำราศรี”

พระนิพนธ์ ศาสนสุภาษิต คำกลอน
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี